

DERGEZ-RIPPL DÓRA
PTE KPVK, Kultúra- és Társadalomtudományi Intézet, adjunktus
ripdor@gmail.com

A mesterséges intelligencia-kutatás alapvető kérdéseinek filozófiai és pedagógiai vonatkozásai

Kulcsszavak: mesterséges intelligencia, filozófia, emberi gondolkodás, antropomorfizálás, modellálás

A mesterséges intelligencia már nemcsak a tudomány és technológia, hanem mindennapi életünk számára is meghatározó tényezővé vált, és ez elméleti és gyakorlati kihívásokat jelent mindannyiunk számára. Az elmélet felől közelítve elmondhatjuk, hogy az MI-fejlesztés exponenciális gyorsulása miatt egyre nagyobb teret hódít életünkben egy új ismeretelméleti szempont: „valami” van emberen túl, de Istenen innen. Előadásomban a következő kérdésekre keresem a választ: 1. A fentiek fényében mit jelent az emberi gondolkodás, és hogyan hat rá az MI-diszciplína? 2. Ez felveti a kérdést: hogyan viszonyulunk az MI létezésének tényéhez? 3. Milyen általános magyarázatot nyújt erre vonatkozóan a filozófia (új emberfogalom, ember és MI határainak kijelölése, a gondolkodás modellálhatósága)? 4. Hogyan jelentkezik mindez a pedagógia területén? Milyen kihívásokat, „próbákat” kell kiállniuk a tanároknak, és hogyan tudnak irányt mutatni a diákoknak, akik talán használják, de tágabb elméleti összefüggésben nem értik a mesterséges intelligenciát? Előadásomban a kérdéskört az elmélet és a gyakorlat felől is vizsgálom, és a téma filozófiai és pedagógiai vonatkozásait egyaránt érintem. Célom az MI-vel kapcsolatos alapvető kérdések megvilágítása, és szisztematikus átgondolása, hiszen a 21. század legjelentősebb kulturális tényéről van szó.

Basic Questions of Artificial Intelligence-Researches – Philosophical and pedagogical aspects

Keywords: artificial intelligence, philosophy, human thinking, antropomorphisation, modelling

Artificial intelligence has become a defining factor, not only in the world of science and technology, but in our everyday life as well. This is a major theoretical and practical challenge for us. From theoretical point of view we can assume that the exponential acceleration of AI development entails a new epistemological view: there is „something” beyond humanity – without reaching the notion of God. In my presentation I address the following questions. 1. In the light of the foregoing what does human thinking mean? 2. This raises the question of how we deal with AI. 3. What kind of explanation can philosophy provide to us (a new notion of human being, giving the limit of humanity and AI, the modelling of thinking)? 4. How does it occur in pedagogy? What kind of tests teachers have to pass? What guidance can they give to pupils who perhaps can use AI but theoretical coherence is unclear to them? In my presentation I examine these questions in regard of theory and practice. Besides I reach the philosophical and pedagogical aspects of the issue. My aim is to shed light on the basic questions of AI and look at them systematically, because the issue of AI is the most remarkable cultural fact of the 21st century.